

ΟΙ ΙΣΤΟΙ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΑΡΑΧΝΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΑΙΖΟΥΝ ΤΡΙΜΕΡΗ, ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΑΙΓΑΙΟ.

Γιάννος Χαραλαμπίδης

Παιχνίδια για τις ΑΟΖ στην Ανατολική Μεσόγειο που αγγίζουν τον Interconnector - Αμήχανες η ΕΕ και οι ΗΠΑ, με ιχνηλάτες και τα χέρια ψηλά Αθήνα και Λευκωσία παρακολουθούν την Τουρκία πώς οικοδομεί τη νέα τουρκική αυτοκρατορία

Ο Τούρκος Πρόεδρος Ταγίπ Ερντογάν υιοθετεί και εφαρμόζει στην πράξη διάφορες στρατηγικές για να επιτύχει τους στόχους του, μεταξύ των οποίων και αυτόν της αράχνης. Στήνει ιστούς και, αφού εγκλωβίζει τα θύματά του, είτε τα στραγγαλίζει είτε απειλεί ότι θα τα αποτελειώσει. Υπό αυτές τις περιστάσεις, έχει ήδη δημιουργήσει τις συνθήκες για να στραγγαλίσει την όποια προσπάθεια λύσης του Κυπριακού ή να επιτύχει εκείνο το οποίο επιδιώκει, εγκλωβίζοντας στους ιστούς της δικής του αράχνης τόσο την Αθήνα όσο και τη Λευκωσία.

Πώς απλώνεται η Τουρκία από τα Βαλκάνια στην Αφρική και την Κίνα
Φιλία ή λυκοφιλία μεταξύ Σίσι - Ερντογάν

Γιατί δεν συμφέρει σε Αίγυπτο και Ισραήλ μια «τουρκική λύση»

Τρεις τουρκικές κινήσεις

Το τελευταίο διάστημα, η Τουρκία προχώρησε σε τρεις βασικές κινήσεις:

1. Ο Υπουργός Εξωτερικών της χώρας Χακάν Φιντάν μετέβη στις Βρυξέλλες, στην άτυπη σύνοδο της ΕΕ, με τη σύμφωνο γνώμη των Αθηνών και της Λευκωσίας, για να καθαρίσει από τις αμαρτίες του ως εισβολέας. Και όχι μόνο. Η Τουρκία: Α) Αξίωσε και αξιώνει την πλήρη ένταξη της στην ΕΕ. Με τον τρόπο αυτό θέλησε να στείλει το μήνυμα ότι δεν μπορεί να είναι εναλλακτική επιλογή η αναβαθμισμένη τελωνειακή ένωση. Και επιδιώκει την πλήρη ένταξη, διότι προσδοκά με τον τρόπο αυτό να καταστεί η μεγαλύτερη δύναμη στην ΕΕ, εφόσον με το μέγεθός της και δη τους συντελεστές ισχύος της και θεσμικά και άλλως πως θα ξεπεράσει ακόμη και αυτήν τη Γερμανία. Άρα, με τις κινήσεις αυτές δημιουργεί στρατηγικό βάθος, για να διευκολύνει την κατάργηση της βίζας σε Τούρκους πολίτες και την αναβαθμισμένη τελωνειακή ένωση. Β) Απαιτεί την αναγνώριση του ψευδοκράτους, διάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και αποσύνδεση του Κυπριακού από την τουρκική ενταξιακή διαδικασία και τις κυπρογενείς υποχρεώσεις, αντί να αναγνωρίσει την Κυπριακή Δημοκρατία ως

τμήμα του κεκτημένου, διότι αυτό καθορίζει η Αντιδήλωση της 21ης Σεπτεμβρίου του 2005. Πέραν του ΟΗΕ, θέτει και διά ζώσης εντός της ΕΕ τους κανόνες του παιχνιδιού για τις συνομιλίες, προτάσσοντας την ισότιμη κυριαρχία, που πηγάζει από την πολιτική ισότητα των δυο συνιστώντων κρατών μιας ομοσπονδίας, και παραπέμπει, ταυτοχρόνως, στα δύο κράτη. Ο ιστός της ομοσπονδιακής αράχνης με τουρκικό χαρακτήρα παγιδεύει τη διαδικασία λύσης, ακόμη και μια τριμερή στις τουρκικές διχοτομικές θέσεις ως προηγούμενο στάδιο της πλήρους τουρκοποίησης.

2. Μετά το ταξίδι του Φιντάν στις Βρυξέλλες, η Τουρκία αιτείται, επισήμως, την ένταξη της στους BRICs (Brasil, Russia, India, China και μετά South Africa), που συνιστά ένα αντισταθμιστικό μπλοκ μεγάλων κρατών έναντι της ΕΕ και των ΗΠΑ. Ποιο είναι το εκβιαστικό τουρκικό μήνυμα προς την ΕΕ, κυρίως, αλλά και προς τις ΗΠΑ; Υπάρχουν κι άλλου πορτοκαλιές, που κάνουν πορτοκάλια. Και επί τούτου είναι που αποτυπώνεται μια άλλη κλασική πολιτική της Άγκυρας, πέρα από εκείνη της αράχνης. Πρόκειται για την Πολιτική του Εκκρεμούς. Η Τουρκία κινείται άλλοτε προς τη Μόσχα και άλλοτε προς την Ουάσιγκτον, άλλοτε προς την ΕΕ και τις ΗΠΑ και άλλοτε προς τους BRICs, αναλόγως των συμφερόντων της, και εκβιάζει. Στήνει ιστούς στην Ασία, όχι μόνο μέσω των BRICs, των οποίων δεν είναι ακόμη μέλος, αλλά και μέσω των τουρκογενών κρατών που φθάνουν ως την Κίνα.
3. Την περασμένη εβδομάδα, ο Αιγύπτιος Πρόεδρος Αμπντέλ Φατάχ αλ Σίσι επισκέφθηκε την Τουρκία. Ο άλλοτε εχθρός του Ερντογάν, εξελίσσεται σε φίλο. Και ο ένας πλέκει το εγκώμιο του άλλου σε μια σχέση λυκοφιλίας, την οποία, όμως, χρησιμοποιεί ο Τούρκος Πρόεδρος. Πώς; Με τον εξής τρόπο: Α) Με τον εξαγνισμό από την ΕΕ, τώρα επιτυγχάνει έναν δεύτερο, μέσω του Σίσι, ο οποίος καθαρίζει τα βρόμικα χέρια του Ερντογάν, διότι τον αποδέχεται και αυτόν και τη χώρα του, όπως ελέχθη, παράγοντα με τον οποίο μπορεί να οικοδομηθεί σταθερότητα και ειρήνη στην περιοχή. Προς επίρρωση τούτου, στηρίζει η Αίγυπτος τις προσπάθειες της Τουρκίας να τα βρει στη Συρία με τον Άσαντ. Αλλά, καμιά νύξη δεν γίνεται για τον τερματισμό της κατοχής συριακού εδάφους από τον τουρκικό στρατό. Θίγει μόνο το ζήτημα της αποχώρησης ξένων στρατευμάτων από τη Λιβύη, διότι εκεί είναι τα συμφέροντά του, και ξεχνά την κατοχή της Κύπρου, για να μην τα χαλάσει με τον Τούρκο Πρόεδρο, ο οποίος αφήνει το καρφί του Σίσι για τον στρατό του στη Λιβύη να το πάρει το ποτάμι. Διότι έχει άλλα πιο σημαντικά θέματα, όπως είναι τα 15 δις δολάρια εμπορικές συναλλαγές, η προσδοκώμενη πώληση drones στην Αίγυπτο και η αποκόλλησή της από τη σχέση της με την Κύπρο και την Ελλάδα, στο πλαίσιο των ενεργειακών πολιτικών της και του καθορισμού ΑΟΖ. Β) Με την αποδοχή του ηγετικού ρόλου στην Τουρκία στο θέμα των Παλαιστινίων και γενικότερα στον μουσουλμανικό κόσμο. Ο Σίσι αντιλαμβάνεται την απήχηση την οποία έχει ο Ερντογάν με τη στάση του στον ισλαμικό κόσμο και μεταξύ των Σουνιτών και δεν θέλει να επιτρέψει η σχέση αυτή να γίνει μονοπωλιακή και να περάσει στις χώρες της Αφρικής, όπου η Αίγυπτος έχει συμφέροντα, αλλά ο Ερντογάν έχει ήδη στήσει δικούς του ιστούς συμφερόντων, με την πώληση στρατιωτικού υλικού, από οχήματα ως

drones. Συν του γεγονότος ότι διαθέτει στρατιωτικές Βάσεις όπως αυτή στη Σομαλία.

Από τα Βαλκάνια ως την Αφρική... και η Αίγυπτος

Οι ιστοί της τουρκικής αράχνης έχουν ήδη περάσει στα Βαλκάνια, από τις Βάσεις στην Αλβανία ως την εμπλοκή στο Κοσσυφοπέδιο, στα Σκόπια, στη Βοσνία Ερζεγοβίνη, στην τουρκική μειονότητα της Βουλγαρίας και φτάνουν ως την Κύπρο, τη Συρία, την Παλαιστίνη και την Αφρική. Η Τουρκία τραβά μια κάθετη γραμμή από την Αλβανία στη Λιβύη και, εφόσον ελέγχει την Ανατολική Μεσόγειο μέσω Κύπρου, επεκτείνει την τουρκική λίμνη, που εκτείνεται αρχικά από τη Μαρμαρίδα ως την Αλεξανδρέττα και αλλού. Από τη Λιβύη ως το Σουέζ και πέραν αυτού.

Τι παιχνίδι θέλει η Τουρκία να παίξει με την Αίγυπτο; Να ανατρέψει όσα με βάση το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας δικαιούνται Ελλάδα και Κύπρος. Και να επεκτείνει τη νοητή ζώνη του τουρκολιβυκού μνημονίου σε όλη την Ανατολική Μεσόγειο, αποκόπτοντας την Κύπρο από την Ελλάδα και μεταφέροντας το κύριο βάρος του γεωπολιτικού παιχνιδιού στη γραμμή Κρήτη, Κάρπαθος (Κάσος) Ρόδος, που συνιστούν τις πύλες του ανατολικού Αιγαίου. Αυτή είναι η μία στρατηγική κίνηση της Τουρκίας. Η άλλη είναι το κλείσιμο της πύλης μέσω των Δαρδανελλίων, και η τρίτη είναι η αποστρατιωτικοποίηση των νησιών του Αιγαίου, που παραπέμπει στην τραγική περίπτωση, κατά την οποία αποχώρησε το '67 η Ελληνική Μεραρχία από την Κύπρο και η νήσος μετατράπηκε σε βορά στα χέρια της Τουρκίας. Ο τουρκικός έλεγχος των πυλών του Αιγαίου θα φέρει ασφυξία και την πτώση του, που θα είναι εύκολη εάν συνδυαστεί με την αποστρατιωτικοποίηση των νησιών του Αιγαίου. Γιατί; Διότι η πρώτη γραμμή αμύνης θα μετακινηθεί από τα νησιά στην ηπειρωτική χώρα και η Τουρκία πολύ εύκολα θα διχοτομήσει το Αιγαίο στον 25ο Μεσημβρινό. Εάν όμως πέσει η Κύπρος, μέσω μιας λύσης, ομοσπονδίας ή συνομοσπονδίας, τότε σε μειονεκτική θέση θα βρεθούν και η Αίγυπτος και το Ισραήλ, καθότι η Τουρκία θα μιλά από θέση ισχύος.

Η «ευκαιρία» της «λύσης»...

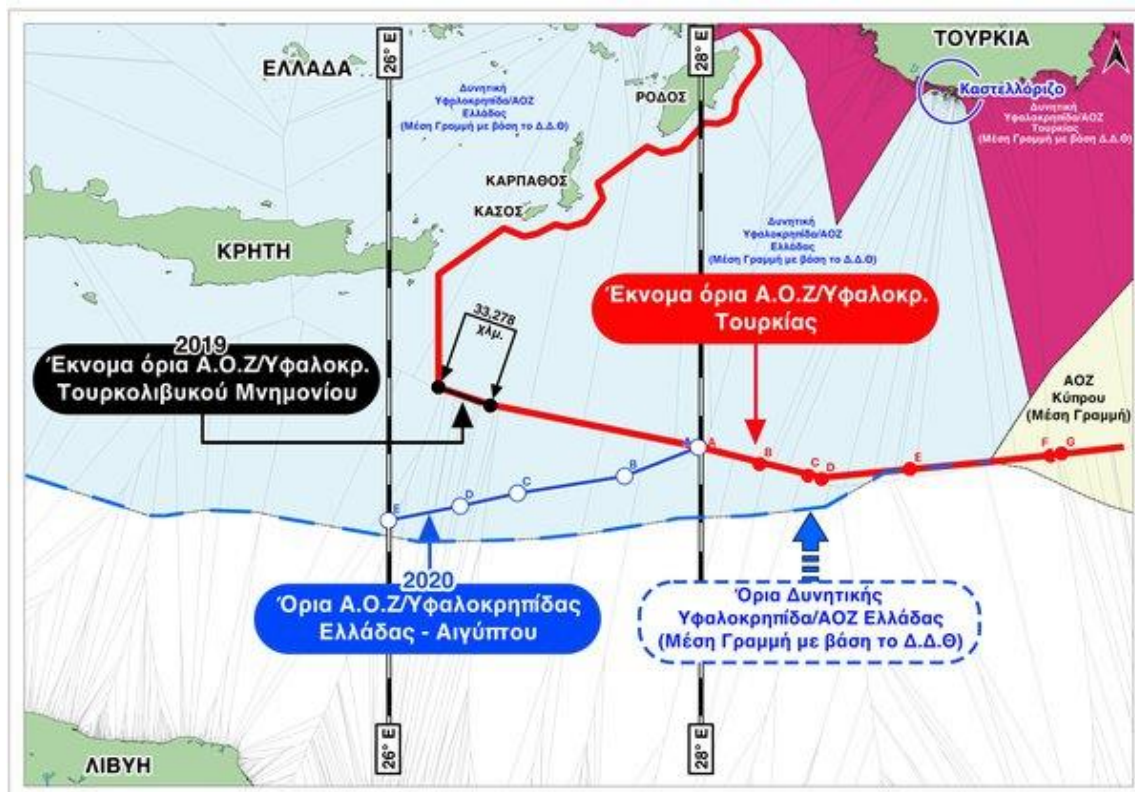
Πώς, λοιπόν, γίνεται λόγος για ευκαιρία στο Κυπριακό, όταν: 1) Η λεγόμενη λύση θα είναι διχοτομική, ανεξαρτήτως εάν την ονομάσουν ομοσπονδία δύο συνιστώντων κρατών με πολιτική ισότητα. Το γεγονός ότι η Τουρκία πάτησε σε αυτήν τη μορφή διευθέτησης για να αξιώνει ισότιμη κυριαρχία με δύο κράτη, ουδόλως μπορεί να καθαγιάσει την προηγούμενη ομοσπονδιακή φόρμουλα των δυο συνιστώντων κρατών με πολιτική ισότητα. 2) Η Τουρκία έχει επιτύχει με τη δική μας συγκατάθεση να εξαγνιστεί μέσω της ΕΕ και να χρησιμοποιεί τη φίλη προς εμάς Αίγυπτο, για να αναδειχθεί σε παράγοντα «σταθερότητας και ειρήνης». 3) Στις κινήσεις της Τουρκίας προς τους BRICs, η ΕΕ και οι ΗΠΑ εμφανίζονται αμήχανες. Ποιος, λοιπόν, θα πιέσει και γιατί την Τουρκία, εάν πιέσει σε τριμερή και συνομιλίες για το Κυπριακό; Οι ΗΠΑ, η ΕΕ, η Ρωσία ή η Κίνα;

Τρία αντίδοτα μέσω ΕΕ

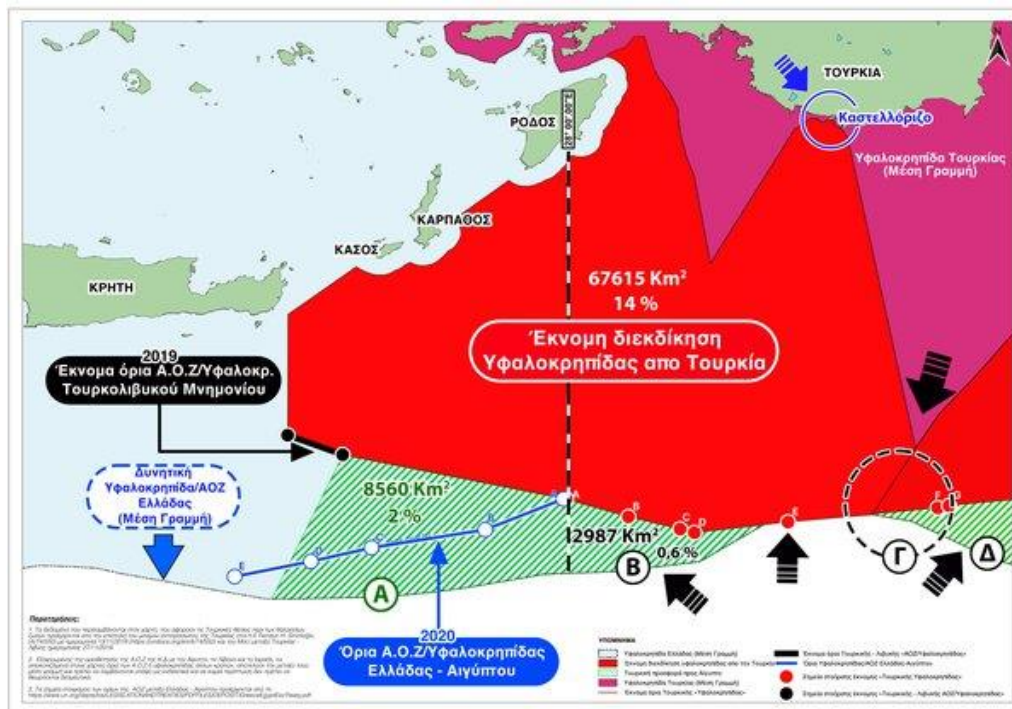
Αντί του εξευμενισμού έναντι της Τουρκίας, που συνιστά πολιτική, η οποία είτε οδηγεί σε νέα αδιέξοδο είτε στην αποδοχή της διάλυση του κυπριακού κράτους, Αθήνα και Λευκωσία θα μπορούσαν να ξεκινήσουν εκ νέου την πολιτική τους επί τη βάσει των εξής στρατηγικών κινήσεων:

1. Σύνδεση της ρωσικής εισβολής με την εισβολή της Τουρκίας στην Κύπρο και τη διαρκή κατοχή.
2. Την ενεργοποίηση των συμπερασμάτων του 2019 για την επιβολή κυρώσεων εφόσον η Άγκυρα συνεχίσει να κατέχει την Κυπριακή Δημοκρατία και δεν την αναγνωρίζει και δεν αρχίζει την αποχώρηση του Αττίλα.
3. Την υποβολή αιτήματος στην ΕΕ και δη στα κράτη μέλη για τη στρατιωτική στήριξη της Κυπριακής Δημοκρατίας, ως κράτους μέλους, που είναι θύμα εισβολής και διαρκούς κατοχής. Αυτό περιλαμβάνει τα ακόλουθα: Α) Συμπερίληψη στα συμπεράσματα του Συμβουλίου ότι η όποια νέα επιθετική δράση της Τουρκίας σε βάρος της Κύπρου ή της Ελλάδας θα ενεργοποιήσει αυτόματα το άρθρο 42,7 των Συνθηκών, που προνοεί τη στρατιωτική στήριξη των κρατών μελών της ΕΕ. Κάτι ανάλογο συμβαίνει αυτήν τη στιγμή στην πράξη με την Ουκρανία, παρότι δεν είναι κράτος μέλος όπως η Κύπρος. Μια τέτοια απόφαση συνιστά σαφή διπλωματική αποτροπή, συναφή με την ασφάλεια στην Ανατολική Μεσόγειο. Β) Την επιβολή εμπάργκο στρατιωτικού υλικού προς την Τουρκία ενόσω κατέχει την Κύπρο. Γ) Την πώληση και την παραχώρηση στρατιωτικού υλικού στην Κυπριακή Δημοκρατία από τα κράτη μέλη για την ασφάλειά της και για την αποτροπή και αντιμετώπιση της τουρκικής απειλής στη βάση του δικαιώματος της αυτοάμυνας (άρθρο 51 του Χάρτη των Ην. Εθνών). Όπως, δηλαδή, συνέβη με την Ουκρανία.

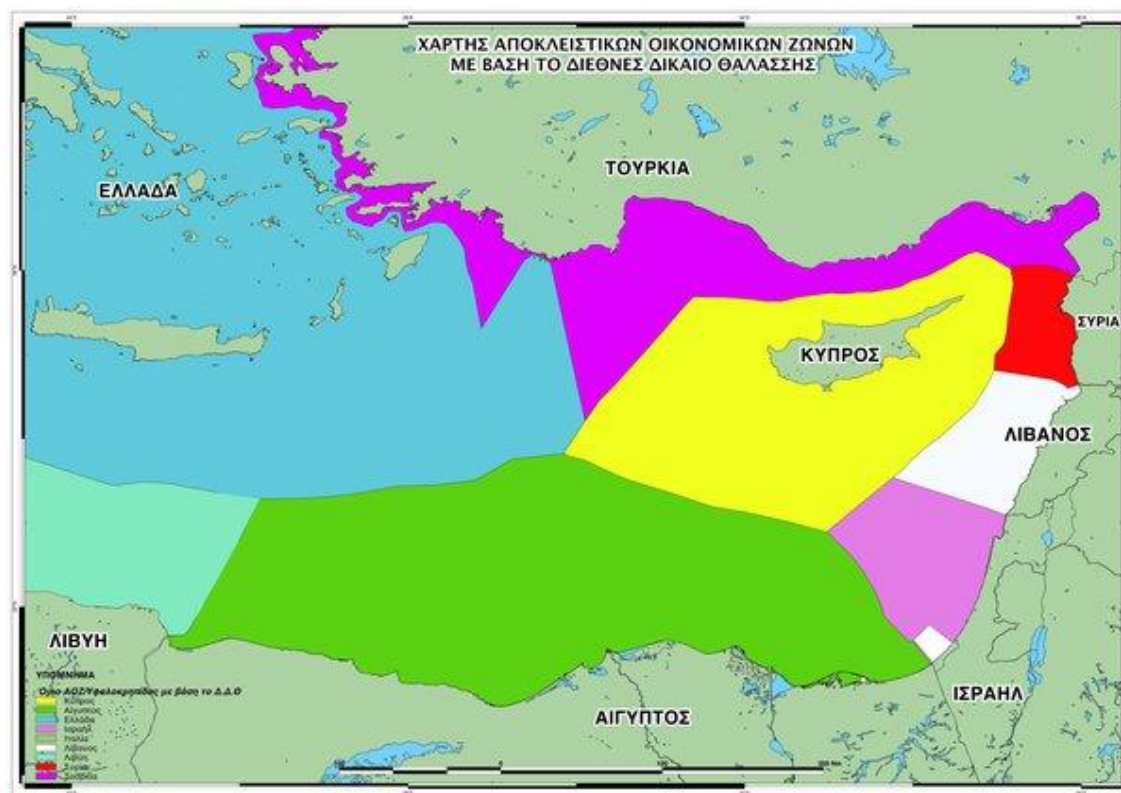
Και ας μην ισχυρίζονται Αθήνα και Λευκωσία ότι αυτά δεν μπορούν να γίνουν. Διότι, μια χαρά συμβαίνουν με την Ουκρανία και αλλού. Όπως είναι οι Βαλτικές χώρες ή η Φινλανδία. Απλώς, η εύκολη «λύση» είναι να ρίχνεις μονομερώς ευθύνες στην ΕΕ χωρίς να διεκδικείς. Άλλωστε, πότε αυτές ήταν επίσημες θέσεις μας επί τη βάσει στρατηγικού σχεδιασμού; Κολλημένοι στο σχέδιο Α, εγκλωβιστήκαμε στο δίκτυ της «τουρκικής ταραντούλας», αναμένοντας το τελευταίο θανατηφόρο τσίμπημα, αρνούμενοι να δούμε το σχέδιο Β. Την εναλλακτική επιλογή, μια γεύση της οποίας καταγράφεται ανωτέρω...

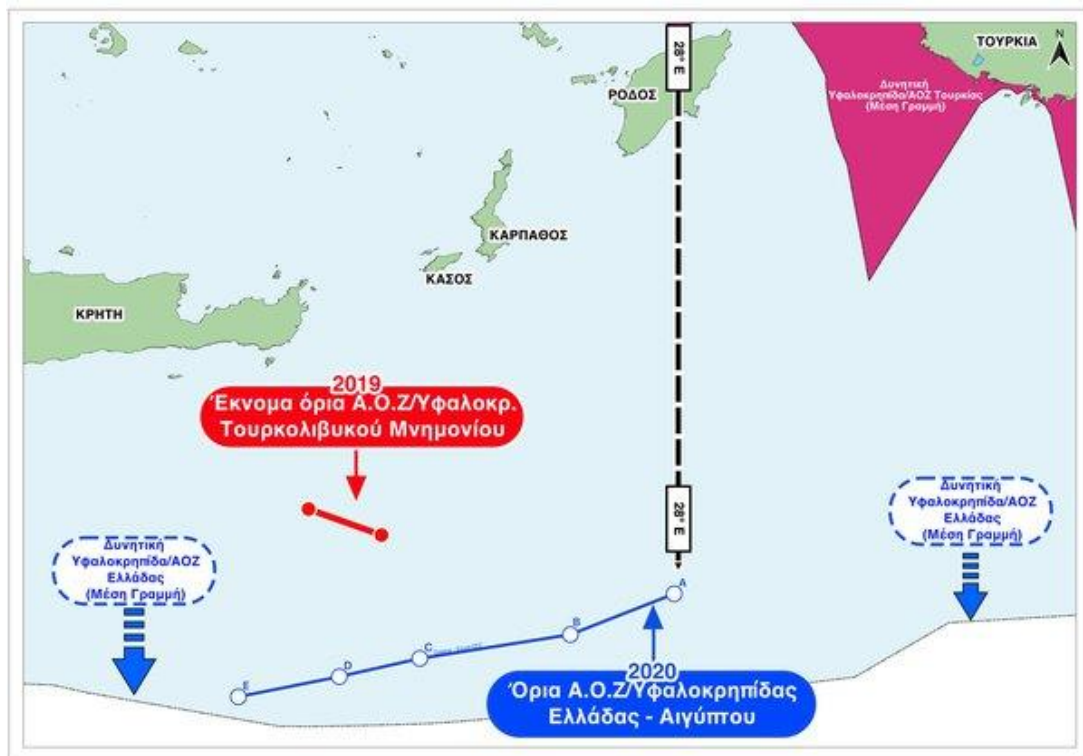
Ο χάρτης αυτός αποτυπώνει: 1. Την ελληνική (γαλάζιο ανοικτό) και τουρκική δυνητική ΑΟΖ (βυσσινί). 2. Η μαύρη γραμμή μεταξύ δύο στιγμάτων καταγράφει τα σημεία από τα οποία εκτείνεται το τουρκολιβικό μνημείο, το οποίο δεν είναι καθορισμένο επί θαλάσσιου χώρου. Η περιοχή, που κατά καιρούς αποτυπώνεται σε χάρτες, και ενώνει τις ακτές της Λιβύης και της Τουρκίας στο ύψος της Ρόδου, δεν είναι ακριβής. 3. Τα σημεία Α, Β, C, D, E συνιστούν τη γραμμή επί της οποίας καθορίστηκε μερικώς η ΑΟΖ μεταξύ Ελλάδας και Αιγύπτου. 4. Η κόκκινη γραμμή καθρεφτίζει ό,τι η Άγκυρα θέλει να διεκδικεί ως ΑΟΖ, αφαιρώντας τα όποια δικαιώματα έχουν τα ελληνικά νησιά και η Κύπρος. 5. Δεξιά του 28ου και 26ου Μεσημβρινού οι ΑΟΖ δεν καθορίστηκαν. Η ΟΑΖ καθορίστηκε μερικώς. Για να προχωρήσει η όποια συμφωνία της Αιγύπτου με άλλα κράτη, βλέπετε, η Τουρκία χρειάζεται διαβούλευση και με την Ελλάδα.

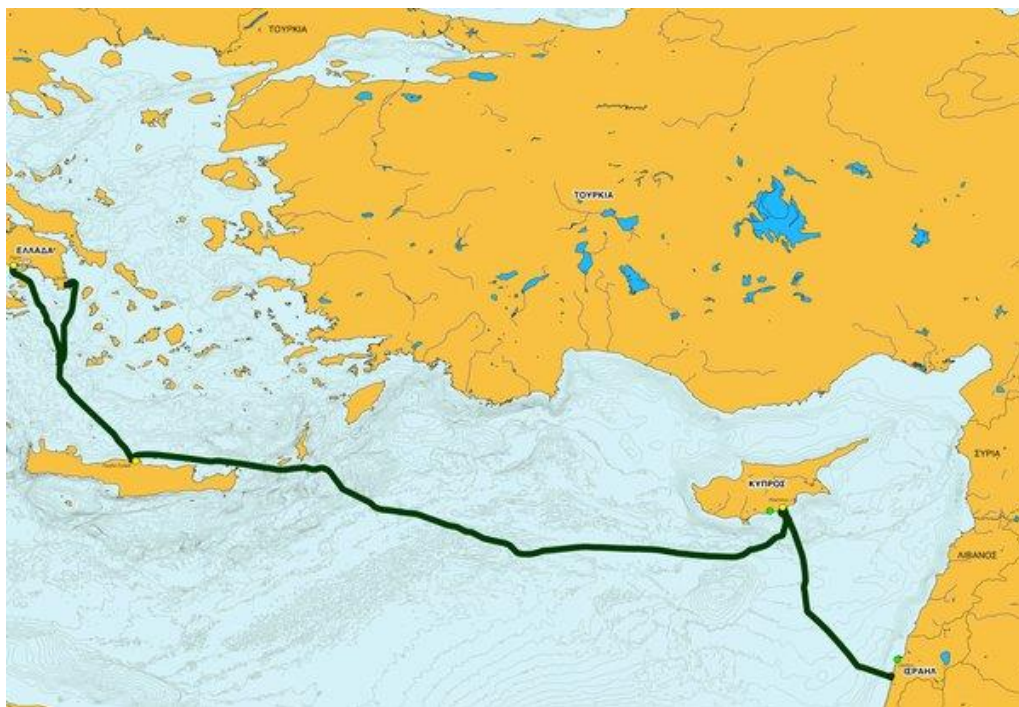
Πρόκειται για χάρτη που δείχνει τα όρια των ΑΟΖ της Κύπρου, της Ελλάδας, της Τουρκίας, της Αιγύπτου και άλλων κρατών στη βάση του Διεθνούς Δικαίου της Θάλασσας.

Ο χάρτης αποτυπώνει με πράσινο διάγραμμα την Αιγυπτιακή ΑΟΖ όπως προκύπτει από τη συμφωνία με την Ελλάδα.

Η Τουρκία επιδιώκει να επιτύχει στην Κυπριακή και Ελληνική ΑΟΖ, εάν καταφέρει να φέρει την Αίγυπτο με τα νερά της. Θέλει για την ίδια το 41% της Κυπριακής ΑΟΖ και προσφέρει το 17% στην Αίγυπτο. Ταυτόχρονα, θεωρεί ότι η Ελλάδα θα πρέπει να χάσει περί το 16% από την ΑΟΖ της. Από αυτό το ποσοστό, η Τουρκία λαμβάνει το 14% και η Αίγυπτος το 2%.

Ο χάρτης δείχνει την πορεία του ηλεκτρικού καλωδίου από την Κύπρο στην Ελλάδα. Είναι πρόδηλον ότι η πορεία του διέρχεται από περιοχές, τις οποίες η Τουρκία θέτει υπό αμφισβήτηση, και δη από την περιοχή της Κρήτης, όπου υπάρχει και ο νοητός χώρος του τουρκολιβνικού μνημονίου. Γίνεται, δε, λόγος για εξωτερικές απειλές, δηλαδή της Τουρκίας, τις οποίες θα πρέπει κάποιος να διασφαλίσει. Και επί τούτου προστίθενται και τα θέματα βιωσιμότητας και κερδοφορίας, υπό την έννοια ότι κανείς δεν επενδύει επί ζημιά. Από την άλλη, κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει τη γεωπολιτική σημασία ενός τέτοιου έργου. Αλλά το ζητούμενο είναι πώς θα τύχει εκμετάλλευσης αυτή η γεωπολιτική σημασία. Διότι, εφόσον το Κυπριακό είναι πρόβλημα -εκτός των άλλων- γεωπολιτικό, εάν μια «λύση», όπως αυτή που ετοιμάζονται να συζητήσουν, αφήσει την Κύπρο στα χέρια της Τουρκίας, τότε αυτή είναι που θα ελέγχει την περιοχή στο πλαίσιο της Γαλάζιας πατρίδας και αυτή είναι που θα αποκομίζει τα οφέλη είτε μέσω Κύπρου είτε με διάφορους άλλους τρόπους. Άρα, όταν γίνεται λόγος για τη γεωπολιτική σημασία του έργου, αυτή θα πρέπει να είναι συναφής με την πολιτική των Αθηνών και της Λευκωσίας έναντι της Τουρκίας. Και, ως εκ τούτου, τα όποια οφέλη θα χρησιμοποιηθούν ως εργαλεία βιώσιμης λύσης και όχι διχοτόμησης.

**Δρ των Διεθνών Σχέσεων*

<https://simerini.sigmalive.com/article/2024/9/8/oi-istoi-tes-tourkikes-arakhnes-straggalizoun-trimere-kupro-kai-aigaio/>